

**CURTEA SUPRĂMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni
„Coloana Auto 2811”,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Coloana Auto 2811” împotriva Comisiei raionale Orhei pentru reglementarea activității transportului de călători și bagaje din cadrul Consiliului raional Orhei, terț Societatea cu Răspundere Limitată „Ferice-Maria” cu privire la constatarea nulității și anularea în parte a actului administrativ, și cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Coloana Auto 2811” împotriva Președintelui raionului Orhei și Consiliului raional Orhei, terț Societatea cu Răspundere Limitată „Ferice-Maria” cu privire la constatarea nulității și anularea în parte a actului administrativ

împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-1352/22
NR. PIGD (2-19058569-01-3ra-29122022))*

Examinarea superficială a cauzei. Instanța de apel nu a oferit o motivare
suficientă hotărârii

Curtea de Apel Chișinău, jud. Gh. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici,

9 octombrie 2024

Textul corespunde originalului

**Examinând în lipsa părților recursul depus de Societatea pe Acțiuni
„Coloana Auto 2811”,**

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Ion Malanciuc, *Președinte*,
Oxana Parfeni,
Mariana Ursachi, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 31 mai 2019, SA „Coloana Auto 2811” a depus o cerere de chemare în judecată împotriva președintelui raionului Orhei, Comisia raională Orhei pentru reglementarea activității transportului de călători și bagaje din cadrul Consiliului raional Orhei, solicitând constatarea nulității și anularea procesului-verbal nr.07 din 27 martie 2019 al Comisiei raionale Orhei pentru reglementarea activității transportului de călători și bagaje, în partea ce ține de deschiderea rutei Zahoreni-Orhei către SRL „Maria Ferice” și încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea acțiunii a invocat că, la 27 martie 2019 Comisia raională Orhei pentru reglementarea activității transportului de călători și bagaje din cadrul Consiliului raional Orhei a întocmit procesul-verbal nr.07 prin care a decis: „se acceptă deschiderea rutei Zahoreni-Orhei, cu următoarele curse de pornire din Zahoreni – 08.00, 13.30, din Orhei – 10.00, 17.15, deservită de societatea cu răspundere limitată „Ferice Maria”.

3. Prin dispoziția în cauză a fost periclitat graficul de pe ruta deservită de SA „Coloana Auto 2811”, astfel încălcându-i-se dreptul la activitate și la o concurență loială.

4. Reclamantul consideră că procesul-verbal nr.7 din 27 martie 2019 a fost emis cu grave încălcări a legislației în vigoare, ținând cont că SA „Coloana Auto 2811” deservește aceeași rută, care a fost atribuită și SRL „Maria Ferice”, nu au fost informați despre modificările care urmează a fi efectuate pe ruta deservită în termen de 30 zile calendaristice.

5. Contrar prevederilor alin.(1) lit. a) al art.38 al Codului transporturilor rutiere, pârâții nu au organizat careva concurs public de atribuire a rutei Zahoreni-Orhei, deși actul normativ enunțat obligă direct autoritățile publice de nivelul doi de organizarea a unui astfel de concurs.

6. Remarca că la cererea înaintată de SRL „Maria Ferice” către comisia de specialitate, nu este anexat dovada că agentul economic respectiv deține în genere unități de transport, care să deservească ruta în cauză, unități care urmau a fi în Registrul operatorilor de transport rutier.

7. Din acest aspect cerința persoanei terțe urma a fi respinsă în temeiurile stipulate la lit. c) al alin.(12) art.38 Codul transporturilor rutiere.

8. Urmare a deschiderii rutei în cauză, între aceleași puncte finale, Zahoreni și Orhei, către societatea cu răspundere limitată „Maria Ferice”, a fost încălcat și dreptul de proprietate al SA „Coloana Auto 2811” garantat de art.46 din Constituția RM, art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenția Europeană și cauzează societății prejudiciu material enorm.

9. Reclamanta a solicitat constatarea nulității și anularea procesului-verbal nr.07 din 27 martie 2019 al Comisiei raionale Orhei pentru reglementarea activității transportului de călători și bagaje, în partea ce ține de deschiderea rutei Zahoreni-Orhei către SRL „Maria Ferice”.

10. La 18 iunie 2019, SA „Coloana Auto 2811” a depus cerere de chemare în judecată împotriva președintelui raionului Orhei, Consiliul raional Orhei, solicitând constatarea nulității și anularea punctului (2) al dispoziției Președintelui raionului Orhei nr.59-n din 22 aprilie 2019, în partea în care s-a dispus deschiderea rutei Zahoreni-Orhei către societatea cu răspundere limitată „Ferice Maria” și încasarea cheltuielilor de judecată.

11. În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că este o întreprindere specializată în domeniul transportului auto de călători, deservește cu transport auto ruta de pasageri Orhei-Zahoreni mai bine de 10 ani.

12. Activând pe această rută, în permanență a respectat graficul circulației autobuzelor și nu a avut observații din partea călătorilor sau autorităților publice locale atât de nivelul I cât și nivelul II.

13. La 22 aprilie 2019, în temeiul procesului-verbal nr.07 din 27 martie 2019 al comisiei raionale pentru reglementarea activității transportului auto de călători și bagaje din cadrul Consiliului raional Orhei, președintele raionului Orhei Tudor Golub a emis dispoziția nr.59-n, conform căreia, în punctul (2) al deciziei a dispus: „ se aprobă deschiderea rutei Zahoreni-Orhei, cu următoarele curse de pornire din Zahoreni – 08.00, 13.30, din Orhei – 10.00, 17.15, deservită de societatea cu răspundere limitată „Ferice Maria”.

14. Prin dispoziția în cauză a fost periclitat graficul de pe ruta deservită de societatea pe acțiuni „CA 2811”, astfel încălcându-i-se dreptul la activitate și la o concurență loială.

15. Reclamantul considera că dispoziția președintelui raionului este ilegală, nefondată și pasibilă de a fi anulată, din motiv că societatea pe acțiuni „Coloana Auto 2811” deservește ruta Orhei-Zahoreni conform itinerariului prestabilit, iar prin deschiderea rutei Zahoreni-Orhei către SRL „Maria Ferice” președintele raionului în mod tendențios și netransparent, a favorizat un agent transportator, contrar art.37 și 38 al Codului transporturilor rutiere.

16. Atât dispoziția contestată, cât și procesul-verbal nr.07 din 27 martie 2019, au fost emise cu grave încălcări a legislației în vigoare, ținând cont că societatea pe acțiuni „Coloana Auto 2811” deservește aceeași rută care a fost atribuită și societății cu răspundere limitată „Maria Ferice”, nu au fost informați despre modificările care urmează a fi efectuate pe ruta deservită în termen de 30 zile calendaristice.

17. Caracterul ilegal al soluției contestate constă în aceea că contrar prevederilor alin.(1) lit. a) al art.38 al Codului transporturilor rutiere, pârâții nu au organizat careva concurs public de atribuire a rute Zahoreni-Orhei, deși actul normativ enunțat obligă direct autoritățile publice de nivelul doi de organizarea a unui astfel de concurs.

18. Contrar prevederilor pct.17 al Regulamentului transporturilor auto de călători și bagaje, adoptat prin hotărârea Guvernului nr.854 din 28.07.2006, atât dispoziția care a fost emisă fără analiza legăturilor economice și sociale dintre aceste două localități, nu s-a luat în calcul frecvența circulațiilor călătorilor, precum și corelarea cu alte rute deja existente.

19. Urmare a deschiderii rutei în cauză, între aceleași puncte finale, Zahoreni și Orhei, către societatea cu răspundere limitată „Maria Ferice”, a fost încălcat și dreptul de proprietate al societății pe acțiuni „Coloana Auto 2811” garantat de art.46 din Constituția RM, art. 1 din Primul Protocol Adițional la Convenția Europeană și cauzează societății prejudiciu material enorm.

20. SA „Coloana Auto 2811” a solicitat constatarea nulității și anularea punctului (2) al dispoziției președintelui raionului Orhei nr.59-n din 22 aprilie 2019, în partea ce ține de deschiderea rutei Zahoreni-Orhei către societatea cu răspundere limitată „Maria Ferice”.

21. Prin încheierea din 29 ianuarie 2020 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești s-a dispus conexarea cauzelor de contencios administrativ sus enunțate.

22. Prin hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, acțiunile depuse de SA „Coloana Auto 2811”, au fost respinse ca neîntemeiate

23. La 05 iulie 2021, SA „Coloana Auto 2811” a declarat apel împotriva hotărârii din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, solicitând casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii prin care acțiunile să fie admise.

24. Prin decizia din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de SA „Coloana Auto 2811” și s-a menținut hotărârea din 15 iunie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești.

25. La 5 octombrie 2022, SA „Coloana Auto 2811” a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu adoptarea unei noi decizii de admitere a acțiunii.

26. În motivarea recursului, a invocat că nu este de acord cu decizia instanței de apel, fiind neîntemeiată și bazată pe interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural, aplicarea arbitrară a Legii, precum și examinarea superficială a probatoriului.

27. Recurentul a susținut că, pct.2) din Dispoziția Președintelui raionului Orhei nr.59-n din 22 aprilie 2019, precum și pct.(l) al Procesului verbal nr.07 din 27 martie 2019 al Comisiei raionale Orhei pentru reglementarea activității transportului de călători și bagaje din cadrul Consiliului raionului Orhei contravin prevederilor alin. (8¹) art.37 al Codului Transporturilor rutiere nr.150 din 17.07,2014 (în vigoare la data emiterii actului administrativ contestat).

28. Nici instanța de apel și nici prima instanță nu au ținut cont de acest argument al recurrentului, modificarea programului rutier local poate fi efectuată doar la expirarea a 30 zile de la notificarea tuturor operatorilor de transport rutier care activează pe ruta respectivă și la care urmează a fi efectuate modificări.

29. Nici instanța de apel și nici prima instanță nu au indicat, în ordinea exigențelor legale impuse, la ce dată a fost informat recurrentul asupra

intenției de a propune modificarea programului rutier local, prin introducerea de noi rute atribuite ilegal terțului cointerestat.

30. Recurentul a notat că, Consiliul raional Orhei avea obligația publicării avizului informativ în Monitorul Oficial privind expunerea rutelor la concurs, însă instanța de apel nu a dat o apreciere critică actului respectiv.

31. La fel, susține că, instanța de judecată nu a ținut cont de faptul că atribuirea și deschiderea rutei Zahoreni- Orhei cu atribuirea spre deservire a acesteia către SRL "Terice Maria", a avut loc în lipsa unui concurs, prin derogare de la prevederile art.38 al Codului Transportului Rutier, iar recurentul a fost lipsit de posibilitatea participării și de dreptul de a deservi această rută nouă de pasageri și bagaje, deținând calitatea de operator de transport care își desfășoară activitatea pe aceeași rută, între aceleași localități, în perioadă ce precede emiterea actelor administrative contestate.

32. În opinia recurentului instanța de apel și prima instanță au admis interpretarea eronată a cadrului legal aplicabil, nu au aplicat legea care trebuia aplicată, nu au asigurat principiul autorității lucrului judecat și au dat o apreciere frivolă probatoriului administrat în rezultatul cărora au fost admise concluzii lipsite de suport probatoriu și faptic.

33. La 18 ianuarie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței (f.d.41-42 Vol. II).

34. Prin referința depusă la 31 ianuarie 2023, SRL "Ferice Maria" a pledat pentru respingerea recursului, invocând legalitatea și temeinicia decizia instanței de apel.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

35. Art. XI alin.(3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție):

"recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului".

36. Legea pentru modificarea unor acte normative (aspecte de procedură privind activitatea instanțelor judecătorești) nr. 224 din 31.07.2024 (în vigoare 16.08.2024), art. 13 din Legea cu privire la Curtea Supremă de Justiție nr. 64 din 30.03.2023 (în vigoare 06.04.2023), s-a completat cu alineatul (5¹) cu următorul cuprins:

”Până la începerea activității Curții Supreme de Justiție în noua componentă, președintele Curții formează completele de judecată. Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

37. Respectiv, ținând cont de modificările operate, prezentul recurs va fi examinat, în completul de 3 judecători, format prin dispoziția Președintelui interimar al Curții Supreme de Justiție nr. 119 din 28 iunie 2024.

38. Art. 195 din Codul administrativ coroborat cu prevederile art.3 alin.(3) din Codul de procedura civilă:

”Procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171. (3) Legea procedurală civilă care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare nu are putere retroactivă”.

39. Art.244 alin.(1) din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023):

”hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs”.

40. Art. 245 din Codul administrativ (în vigoare până la 01 septembrie 2023) prevede:

„(1) Recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

(2) Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel” .

41. Art. 193 alin. (3) și (3¹) din Codul administrativ stabilește:

”(3) Curtea Supremă de Justiție examinează acțiunile în contencios administrativ și cererile de recurs în complete din 3 judecători.

(3¹) În scopul uniformizării practicii judecătorești, completul din 3 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 5 judecători, iar completul din 5 judecători poate decide, prin vot unanim, ca recursul considerat admisibil să fie examinat de un complet din 9 judecători.”

42. Art. 247 din Codul administrativ prevede:

„Recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.245¹ alin.(1) lit.b) și d). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”.

43. Art. 248 alin.(1) lit. d) din Codul administrativ reglementează că:

„examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz”.

44. Art. 390 alin. (1) lit. e) și f) din Codul de procedură civilă statuează că:

„Decizia instanței de apel trebuie să conțină motivele concluziilor instanței de apel și referirea la legea guvernantă; concluziile instanței de apel în urma examinării apelului”.

45. În virtutea art.219 alin. (1) Cod administrativ:

”instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți”.

46. În sensul art. 1 alin.(1) din Codul transporturilor rutiere,

”prezentul cod stabilește cadrul legal pentru organizarea și efectuarea transporturilor rutiere de mărfuri și persoane, precum și a activităților conexe transportului rutier pe teritoriul Republicii Moldova, în condiții de siguranță și calitate, cu respectarea principiilor liberei concurențe și a măsurilor de protecție a mediului, a drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice”.

47. Art.13 din Codul transporturilor rutiere:

Consiliile raionale, în contextul necesității organizării transportului rutier contra cost în trafic raional:

a) aprobă și actualizează programele de transport rutier raionale după obținerea avizului pozitiv al organului central de specialitate, în conformitate cu necesitățile de transport ale populației;

b) au dreptul să acorde, în cadrul unității administrativ-teritoriale respective, facilități de transport pentru anumite categorii de persoane, asigurând totodată și sursele de compensare a veniturilor ratate;

c) autorizează activitatea de transport rutier contra cost de persoane prin serviciile regulate în trafic raional și monitorizează desfășurarea acestora.

În condițiile art. 38 alin. (1) din Codul transporturilor rutiere, rutele/cursele incluse în programele de transport rutier local, municipal, raional și interraional se atribuie prin concurs, de către comisiile privind atribuirea prin concurs a serviciilor regulate de transport rutier, în cadrul ședințelor publice de atribuire, în următoarele cazuri:

a) introducerea de rute/curse noi;

b) retragerea autorizației de transport rutier de persoane prin servicii regulate;

c) expirarea autorizației de transport rutier de persoane prin servicii regulate.

48. Art.38 alin.(1) lit. a) și alin. (13) din Codul transporturilor prevede că:

”rutele/cursele incluse în programele de transport rutier local, municipal, raional și interraional se atribuie prin concurs, de către comisiile privind atribuirea prin concurs a serviciilor regulate de transport rutier, în cadrul ședințelor publice de atribuire, în următoarele cazuri, introducerea de rute/curse noi; în cazul modificării programelor de transport rutier locale, municipale, raionale și interraionale prin majorarea numărului de curse pe o rută, cursele noi se atribuie operatorilor de transport rutier prin concurs”.

MOTIVAREA INSTANȚEI

49. Referitor la termenul de declarare a recursului, prevăzut de art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ (în redacția legii în vigoare până la operarea modificărilor prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia la 27 septembrie 2022.

50. La 05 octombrie 2022, SA „Coloana Auto 2811” a depus recurs nemotivat, iar la 11 ianuarie 2023 recursul motivat.

51. În cazul de față, Curtea de Apel Chișinău a notificat părților decizia motivată la 24 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului poștal (f.d.27-28 Vol. II).

52. Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că la depunerea recursului, recurentul a respectat termenele prevăzute la art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ (în redacția în vigoare la data declarării recursurilor).

53. Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, prin Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), a fost modificat cadrul normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție, inclusiv Cartea a III-a „Procedura contenciosului administrativ”, Capitolul V „Procedura de recurs” din Codul administrativ, în special ce vizează prevederile cu privire la depunerea cererii de recurs, termenul depunerii, temeiurile recursului și procedura examinării acestuia.

54. Totuși, art. XI alin. (3) din Legea nr.246 din 31 iulie 2023 (în vigoare din 01 septembrie 2023), prevede că recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

55. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, examinând admisibilitatea recursului depus de SA „Coloana Auto 2811” prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2023, recursul depus, s-a numit pentru examinare în fond.

56. Verificând decizia din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în recurs,

pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată consideră că acesta este admisibil și urmează a fi admis, casată integral decizia instanței de apel cu restituirea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, din următoarele considerente.

57. În speță, Completul de judecată a constatat că SA „Coloana Auto-2811”, este operator de transport rutier, care deservește ruta Zahoreni-Orhei.

58. Completul de judecată reține că, prin acțiunea înaintată SA „Coloana Auto-2811” a solicitat anularea procesului-verbal nr.07 din 27 martie 2019 al Comisiei raionale Orhei pentru reglementarea activității transportului de călători și bagaje, în partea ce ține de deschiderea rutei Zahoreni-Orhei către SRL „Maria Ferice” și anularea punctului (2) al dispoziției președintelui raionului Orhei nr.59-n din 22 aprilie 2019, în partea ce ține de deschiderea rutei Zahoreni-Orhei către SRL „Maria Ferice”.

59. Instanța de apel examinând acțiunea, a emis o decizie de respingere a acțiunii, ca neîntemeiată.

60. Contestând cu recurs decizia instanței de apel, recurentul și-a fundamentat recursul pe greșita aplicare a normelor de drept material și, respectiv, lipsa motivării deciziei.

61. Instanța de recurs analizând soluția dată de Curtea de Apel, sub aspectul criticilor formulate, cât și din oficiu, constată netemeinicia acesteia.

62. În acest context, verificând legalitatea deciziei contestate în raport cu prevederile aplicabile la caz și criticile aduse în recurs, Completul de judecată conchide că, decizia instanței de apel este insuficient motivată.

63. În calea de atac a recursului, care nu are caracter devolutiv ca și apelul, este imposibilă exercitarea controlului judiciar, or, nu este posibilă analizarea exhaustivă a tuturor probelor administrate în cauză.

64. Deși, instanța de apel are obligația legală, să analizeze toate motivele de apel formulate împotriva hotărârii, să verifice criticile aduse și să răspundă acestora, în cazul de față a respins acțiunea reclamantului, fără a verifica susținerile invocate în acțiune cu referire la aplicabilitatea prevederilor art. 37, alin. (8¹) și art. 38 alin. (1) lit. a) și (13) din Codul transporturilor.

65. Completul de judecată reține că, dispozițiile prevăzute la 38 alin.(1) lit. a) și (13) din Codul transporturilor stabilesc necesitatea desfășurării unui concurs, în cazul introducerilor rutelor sau modificărilor programelor de transport rutier.

66. În cazul de față, se observă că, anume din această cauză, reclamantul a contestat în instanța de judecată dispoziția președintelui raionului Orhei nr.59-n din 22 aprilie 2019, în partea ce ține de deschiderea rutei Zahoreni-Orhei către SRL „Maria Ferice”, invocând ca argument principal în acțiunea

sa, lipsa desfășurării unui concurs la introducerea rutei de rutier Zahoreni-Orhei atribuite SRL „Maria Ferice”.

67. Completul de judecată constată că, acest argument nu a făcut obiectul analizei în apel.

68. Însă, absența acestei examinări a lipsit partea de principalul său mijloc de apărare și a dus la pronunțarea unei decizii care a ignorat normele drept material invocate.

69. Din conținutul deciziei se stabilește că, instanța s-a limitat să redea considerentele reținute de prima instanță constatând că în speță, nu sunt întrunite temeiuri de nulitate a actelor administrative individuale contestate.

70. În același timp, instanțele ierarhic inferioare n-au analizat și n-au dat răspuns dacă dispoziția președintelui raionului Orhei nr.59-n din 22 aprilie 2019, în partea contestată, a fost emisă cu respectarea prevederilor art.38 alin.(1) lit. a) și alin.(13) Codul transporturilor rutiere.

71. Astfel, analiza sumară a instanței de apel echivalează cu nemotivarea hotărârii, întrucât nu s-au verificat și dat răspuns la argumentul societății pe acțiuni „Coloana Auto 2811” care a invocat că, pentru modificarea curselor, era necesară organizarea unui concurs, în conformitate cu art.38 alin.(1) lit. a) și alin.(13) Codul transporturilor rutiere.

72. Or, procedând astfel, instanța a încălcat obligația prevăzută de art.219 alin. (1) Cod administrativ, în conformitate cu care decizia trebuie să cuprindă motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței.

73. În speță, neanalizarea în esență a tuturor circumstanțelor cauzei, împiedică exercitarea controlului judiciar, punând instanța de recurs în imposibilitatea de a putea analiza soluția adoptată, în întregul său.

74. De asemenea, instanța de apel, trebuia să stabilească, dacă la adoptarea procesului-verbal nr.07 prin care s-a decis: „se acceptă deschiderea rutei Zahoreni-Orhei, cu următoarele curse de pornire din Zahoreni – 08.00, 13.30, din Orhei – 10.00, 17.15, deservită de societatea cu răspundere limitată „Ferice Maria” și dispoziția președintelui raionului Orhei nr.59-n din 22 aprilie 2019, autoritatea administrativă a respectat principiile procedurii administrative prevăzute de art.32 Cod administrativ și principiul publicității prevăzut de alin. (8¹) art.37 al Codului transporturilor.

75. Or, din conținutul deciziei se constată că, instanța de apel nu s-a pronunțat și nu a analizat respectivele situații.

76. Întrucât legalitatea și temeinicia hotărârii atacate se analizează în funcție de motivele de fapt și de drept reținute de instanța de apel la adoptarea soluției, motive care trebuie să fie concordante cu actele aflate la dosar și cu celelalte probe administrate, iar în lipsa indicării unor asemenea motive, instanța de recurs nu poate verifica legalitatea și temeinicia soluției, în privința fondului litigiului.

77. Instanța de recurs remarcă că, dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată.

78. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare. Curtea reamintește că, articolul 6 § 1 din Convenție implică, din partea „instanței”, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, a argumentelor și a probelor prezentate de către părți (cauza Perez v. Franța [MC], nr. 47287 / 99, § 80, CEDO 2004-I, cauza Loupas v. Grecia, nr. 21268/16, § 37, 20 iunie 2019, cauza Capacchione v. Republica Moldova din 30 noiembrie 2021, § 19). De asemenea, reiterează jurisprudența sa constantă, potrivit căreia acest articol obligă instanțele să își motiveze deciziile sale. Întinderea obligației de motivare poate varia în funcție de natura deciziei și trebuie analizată în lumina circumstanțelor fiecărei cauze. Fără a necesita un răspuns detaliat la fiecare argument invocat de către un reclamant, această obligație presupune, totuși, că o parte la procedura judiciară poate aștepta un răspuns specific și explicit la acele argumente care sunt 11 decisive pentru rezultatul procedurii în cauză (cauza Paixão Moreira Sá Fernandes v. Portugalia, nr. 78108/14, § 71, 25 februarie 2020 și cauzele citate în aceasta, cauza Caraman v. Republica Moldova din 16 februarie 2021, § 23).

79. Motivarea trebuie să permită judecătorului să exercite un control asupra elementelor de fapt și de drept care au servit drept bază de exercitare a puterii de apreciere, deci trebuie realizată într-un mod suficient de detaliat prin indicarea în speța de față a motivelor pentru care autoritatea emitentă a ajuns la concluzia din actul administrativ contestat, cu alte cuvinte, motivarea trebuia să fie efectivă, respectiv completă, precisă și circumstanțială.

80. Or, motivarea conferă actului transparență, particularii putând verifica dacă actul judecătoresc este corect fundamentat și, în același timp, permite exercitarea de către Curte a controlului jurisdicțional.

81. Astfel, din considerentele arătate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 27 septembrie 2022, iar reținând că erorile procedurale admise nu pot fi corectate de instanța de recurs, cauza urmează a fi remisă la rejudecare, în alt complet de judecată.

82. La rejudecarea cauzei, instanța urmează să examineze speța în întregime în cadrul unor proceduri noi, în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil, în special, în partea aprecierii juridice a observațiilor lăsate fără răspuns (a se vedea, spre exemplu impactul considerentelor instanței de recurs la o nouă reexaminare, cauzele Victor

Harovschi vs. Moldova, hotărâre din 18 noiembrie 2008; Dimitar Yordanov vs. Bulgaria, hotărâre din 6 septembrie 2018, § 52 - 53).

83. Conform art. 258 alin. (3), art. 248 alin. (1) lit. d) Cod administrativ,,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Coloana Auto 2811”.

Casează integral decizia din 27 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Coloana Auto 2811” împotriva Comisiei raionale Orhei pentru reglementarea activității transportului de călători și bagaje din cadrul Consiliului raional Orhei, terț Societatea cu Răspundere Limitată „Ferice-Maria” cu privire la constatarea nulității și anularea în parte a actului administrativ, și cererea de chemare în judecată depusă de către Societatea pe Acțiuni „Coloana Auto 2811” împotriva Președintelui raionului Orhei și Consiliului raional Orhei, terț Societatea cu Răspundere Limitată „Ferice-Maria” cu privire la constatarea nulității și anularea în parte a actului administrativ.

Restituie cauza spre rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Ion Malanciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi